

SLOVENCE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 177.

V Ljubljani, v četrtek 6. avgusta 1885.

Letnik XIII.

Nadepolna laška mladina.

Iz Goriške okolice, 5. avgusta.

Sredi poti med Gorico in Šenpasom v znožji Panovca je slovenska gostilna „na Ajšovici“; ker je od tod lep razgled po Vipavski dolini in primerna daljava za sprehod, zahajajo tu semkaj radi tudi Goričani. V nedeljo, 2. avgusta, bi bil imel priti na vrsto tukaj letni ples; fantje domači so zaradi tega razobesili že več dni poprej cesarsko in slovensko zastavo. Ko ste bili ti dve že razobešeni, pridejo iz Gorice sredi preteklega tedna mladenči, večinoma velikošolci, kakih 15—20, sinovi boljših in poznanih družin. Med njimi je bil sin vpokoje-nega c. kr. gimnazijskega vodje Schaffen-hauer-ja, potem sin g. Sbiša, predsednika c. kr. okrožne sodnije Goriške, in drugi.

Ti gospodiči so že po poti na Ajšovico, slovenske težake dražili in zbadali; ko so pa došli v imenovano gostilno, so se vsedli blizu pod drevo, kjer je vihrala slovenska zastava. Ta zastava jim ni dala pokoja, zbadanje in zasramovanje slovenske narodnosti se je sedaj še le prav pričelo. Kmetje na polji so daleč okoli slišali razsajanje in nenavadno vpitje. Ali s tem gospodiči niso bili zadovoljni, ampak eden izmed njih splezal je na drevo, da je vrgel drog z zastavo na tla!

Domači fantje so to še mirno pretrpeli ter so zastavo zopet vzdignili, kjer je bila. Ali gospodiči se v drugo spravijo na zastavo in jo vržejo na tla. Zdaj so začeli prave burke vganjati. Psovki pa niso spuščali samo na Slovence, ampak vpili so, da se je slišalo daleč okoli in v trdo noč po laški: Austria mouri, republica fuori! Evviva il re d'Italia! (Smrt Avstriji, živila republika! Živel kralj italijanski!) in še mnogo enakega, česar si pa kmetje naši niso natanko zapomnili.

Ker razgrajanje le ni prenehalo, začeli so jih naposled opominjati domači ljudje, da naj vendar ne razsajajo toliko. Tudi to ni nič pomagalo. Še le

na to so se domači fantje vstopili, da bi zabranili nadaljnje oskrunjenje slovenske zastave. Laški junaki se na to neki prestrašijo in pobegnejo s prostega proti gostilnici. Eden je bil neki padel že prej z drevesa, ko je bil šel doli metat zastavo; in se je vsled tega okrvavil, eden ali dva sta se pa na begu nekaj ranila.

Gospodiči so prišli pozno v noč ali še po polunoči v Gorico, kjer so menda stvari tako zasukali, kakor da bi jih bil kdo pretepal od slovenske strani. Kmetje pa pripovedujejo od kraja, da se jih nihče ni dotaknil, in da če se je kaj zgodilo, jo je laška gospoda gotovo sama steknila. Kljub temu je sodnija neki tri slovenske fante zaprla, in zdaj se zaslišavajo priče. Pripovedujejo kmetje tudi, da je bil prišel gospod iz Gorice, ki je neki prosil, da bi slovenski fantje molčali in ne šli tožiti; v tem so jo pa od laške strani zasukali ravno narobe ali so vsaj zdravniki tožbo zadali proti vsemu temu.

Nasledek prvi je bil, da je bil ples v nedeljo prepovedan, in policijski komisar v Gorici je gostilničarju prepovedal slovensko zastavo razobešati.

Toraj lahonska in poitalijančena mladina sme razsajati, slovensko zastavo skruniti, in potem še prepoved, da se ne sme slovenska zastava razobešiti!

Brati je že po „irredentovskih“ listih, kakor da bi se „irredenti“ krivica godila od slovenske strani; sodnija ima stvar v rokah. Radovedni smo, kaj se bo razkrilo. Pripovedujejo tudi pri nas na kmetih, da državni pravdnik zadá prošnjo, da bi se ne obravnavalo v tej zadevi v Gorici, in to vsled tega, ker je bil v nadepolnem društvu tudi sin Goriške okrožne sodnije predsednika.

Iz tega slučaja pa se zopet vidi, kaj je Avstriji pričakovati od porenegačene in lahonske mladine na Primorskem. In kdo je vsemu temu kriv, da se mladina vzgojuje na Primorskem za „irredento“. Ali vlada ne vidi, kam vede oni sistem, ki pospešuje italijančenje slovenskega in celó nemškega rodu?

Nemške šole na Primorskem vtrjujejo tla „irredenti“, ker italijančijo na prvem mestu slovensko mladino.

Od kod nejevera?

(Konec.)

Bogatajcem pa je vrlo pomagala verska reformacija 16. stoletja. Prevzela je nalog, razdejati cerkev, katero je Božji Sin postavil. Duhovnemu telesu Sinu Božjega na tem svetu je hotla prerezati žile, po katerih se resnica in milost zveličanja pretaka.

Kjer je to mogla speljati, prenehala je krščanska vera in čeznatorno življenje; z vero prenehalo je spoznanje Božje po natorni poti (po pameti) in z milostjo pa tudi nravnost v življenji. Reformacija ni vstvarila ničesa, nje moč se kaže le v razdiranju. To razdiranje pa ne zadene le nadnaravne vere, marveč v jednoti meri tudi naravno, ktera je človeku prirojena.

To se je pokazalo precej v začetku reformacije, pokazalo se je v naslednjih dveh stoletjih, posebno pa se pokazuje v našem stoletji, da reformacija ne more ničesa staviti, a zná le razjedati in podirati. To nam potrjuje ne le katoliški, marveč tudi protestanski pisatelji: kolikor bolj se razvija reformacija, toliko bolj razpada krščanstvo; s krščanstvom vred pa tudi vera ne le čeznatorna, marveč tudi natorna, in ž njo vred nravnost v življenji.

To ni bil namen Lutru, niti Melanhtonu, tudi Calvin in Cvingli tega nista hotla. Ti ljudje so le hotli po njih „očiščeno krščanstvo“ povzdigniti za svetovno vero, bodisi s podpihovanjem ljudstva, bodisi s pomočjo deželске oblasti ter jo postaviti namesto izročila, ki ga varuje cerkev. Bog sam vé, ali so vedeli, kaj delajo, in kaj da pride iz tega?! Da so pa hotli ateizem pospeševati, tega ne moremo trditi.

Tako tudi niso mislili ne knezi, niti gospodje, ki so novemu evangeliju ponudili svoj meč in gaslo.

LISTEK.

Revščina.

(Črtica izpred sodišča.)

„Pokličite zatoženca!“ veli sodnik slugi ter se vsede zopet nazaj na stol.

Sodnijski sluga odpre na pol duri od pred-dvorane, kjer je na dolgi klopi, segajoči od duri do okna, sedelo vkupno pet ali šest oseb, v kotu blizu njih pri durih se je pa stiskal postaren mož, po zunanjem soditi kak berač.

„Jenač!“ oglasi se sluga glas. Mož pri durih vstane in obotavljajoč koraka v sodnijsko dvorano.

„Stopite bliže!“ nagovori ga sodnik.

Zatoženec, ki se je na ta poziv približal na tri korake k mizi, bil je nevljudne, prej odporne zunanje postave. Razmršeni lasje in brada že močno osivela ter popolno praha in gnjusa, — obraz umazan in sama praska, obleka razcepana, koja je bila prej vsemu drugemu slična le obleki ne, in je le za silo pokrivala nagoto njegovo in bila na njej zaplata pri zaplata, a vsaka druge barve, tako, da si najživejša domišljija ni mogla predočevati več šarovitosti, ko ta zmes črt, lis, lukenj in zaplat in

konečno bose noge, umazane ko kalna voda — vse to delalo je starca potepuha, ki je že popolnem zabredel v blato največje zanemarjenosti.

Obličje njegovo je bilo mirno, nepremično — kakor mramor. Le medlo, kalno okó izpod gostega obočja pogledovalo je z nekim bolnim izrazom na sodnike.

„Kako se imenujete?“ vpraša sodnik.

„Pravijo mi Jenač.“

„Koliko ste stari?“

„Tega pa še sam ne vem.“

„Vi ste iz Roviš?“

„Da... toda bajto imamo za vasjo.“

„Imate ženo...“

„Pokojnico! Zapustila mi je troje malih otrok.“

Toženi ste, da ste ubili ponočnemu čuvaju psa. Ali se priznate krivega?“

„Da!“

„Sumničijo vas, da ste to zaradi tega učinili, ker ste nameravali po noči okraati kako hišo. Ali je to res?“

„Ne!“ odvrne Jenač s tako trdim glasom in razločno, da sodnik, ki je doslej imel vprte oči na listine pred njim ležeče, nehoté in čudeč se pogleda nanj.

„Kako morete to dokazati?“

„Prav lahko!“ odgovori s pričevalnim glasom.

V očesu mu zaiskri in kameniti obraz jame se gibati, da čuti...

Še jedenkrat se ozre okolu sebe ter jame pripovedovati:

„Bilo je meseca februarja — Žena moja je nagloma zbolela — ni mogla več na delo. — Otroci so hotli jesti, — a mati ni mogla z postelje. Premišljujem toraj: Ostani domá... saj te kmet, pri kojem delaš, ne bo pognal od hiše! — Ostal sem toraj — domá, kuhal sam — da so otroci kar veselje imeli. Za Boga, kako jim je teknilo. Drugi dan mislim iti delat, toda ponoči obrnilo se je ženi na slabše — in moral sem zopet ostati domá, Smilili so se mi — ti ubogi otročiči. — Kmet pošle po me, jaz naj grem mlatit na pód. Sporočim mu, da ne morem. Pošljejo v drugo — in ko nisem prišel, bil sem ob službo...“

Dolg, tresočí vzdihljaj, ki se mu je vtrnil v naj-tajni globini njegove notranjosti, prerušil je vrsto tožnih besed.

V dvorani je bilo tiho. Pozornost vseh vprta je bila vanj.

„Nastala je revščina!“ nadaljuje po prestanku z zamolklim glasom. „Zadnji groš, kojega sem imel v skrinji, dal sem Pavlu — star je sedaj sedem let

Cerkvi niso hotli vzeti veljave, marveč tisto le sebi, svoji deželski oblasti, podvreči. Tudi niso hotli zakladov milosti, ki so v veri, vničiti. Dosti jim je bilo, da so posedli cerkveno premoženje. Kakor hitro je bila dovršena ta krščanska (?) želja, skrbeli so samo za to, da je cerkev strahovala podložne. (Le mislimo tukaj na volitvene kneze Braniborske, pozneje pruske kralje.)

Tako mislijo dandanes vsi tisti možje, ki iščejo božje besede v tem, ko sveto pismo na svojo roko preiskujejo in razlagajo, potem pa hočejo, da bi spoznavali raznih veroizpovedanj vse to sprejeli in in tako se združili (Concordien-Formeln). Le zoper dogme, ki prihajajo iz Rima, obrača se njih sveta jeza. No, to se pa samo ob sebi razumeva, da morajo krščanski podložni ponižno sprejeti katekizem in verske obravnave, ktere jim pošlje presvitli knez po nasvetu konzistorija (tedaj ejus regio, illius religio).

Zares začetnikom in pospeševalcem reformacije ne bode nihče očital, da so hotli nejevero pospeševati. Zveza reformatorjev z nevernimi in versko spridenimi humanisti, je bila le naperjena zoper papeža in cesarja. Akoravno so umstveni bogoslovci, ki so v sedemnajstem in osemnajstem stoletju prevzeli dedščino reformatorjev, veselo pozdravljali kot svoje zaveznike deiste in naturaliste (ljudje, ki verujejo v Boga, a zametujejo Božje razodenje), vendar niso imeli te zavesti, da vero spodkopujejo. Bojevali so se le zoper dogmatiko v katoliški cerkvi in zoper pobožnost svojih verskih sobratov.

Tudi dandanes, v časih kulturnega boja, v viših krogih, kjer se je ta reč najprej pretresovala, niso mislili vere oškodovati, saj je pruski kralj pri svojih zmagah na Francoskem zmirom povdarjal Božjo previdnost, in še dandanes po veri kliče, kedar mu bogatajci (revolucijonarji) presedajo. Le katoliški cerkvi hočejo žile spodrezati, v verige jo vkovati in glavo s prtom oviti; vsaj toliko časa, da se bode spolnila naloga, ktero ima Prusija v zgodovini: dopolniti delo reformacije in osnovati evangelijsko cesarstvo. Morebiti, da so se tudi nadejali 15 milijonov katolikov s pripomočjo staro-katoličanstva približati protestantovski cerkvi in tako združeno katoliško-evangelijsko cerkev podvreči ministerstvu prosvete.

Kar so pri tem še nameravali, ne bomo preiskovali. Skoraj gotovo je, vere niso mislili odpraviti. S peresom in jezikom so dokazovali, da ima kulturni boj npravnstveno podlago, in cesar Viljem še nikoli glasneje ni klical vere na pomagaj, kakor ravno v minulih desetih letih.

In kaj je dosegla ta poslednja vojna zoper cerkveno veljavo in izročilo? Toliko, kolikor vse prejšnje take vojne. — Čeznatorna in ž njo natorna verska zavest se dan na dan bolj zgublja. Kako more nek to drugače biti? Kako more biti življenje v telesu, ako se glava razdene; kako se more zdrava kri pretakati, ako se srce in žile prerežejo; ni mogoče telesa zdravega ohraniti, ako se mu vzame dušna moč za življenje.

Da je to nemogoče, priča jasno zgodovina zadnjih treh sto let. Reformacija je hotla cerkveno vladno odpraviti, a krščansko vero ohraniti; nekrvavo daritev nove zaveze in svete zakramente odstraniti,

a vendar pridržati življenje v milosti Božji; razdejati čeznatorne skrivnosti vere, a trdno se držati natornih resnic, kakor jih pamet razlaga.

Nekoliko časa ohranila se je čeznatorna vera in krščanska zavest, ktero je protestantizem iz katoliške cerkve si ohranil. Da, tudi se ne more tajiti, da so nekteri luterani ohranili si živo vero, ker so se držali božje besede, kakor jo najdejo v sv. pismu. Verujejo v odrešenje tako globoko in pristrčno, da jih moramo spoštovati.

A na dolgo se krščanstvo, ločeno od svoje podlage, kakor jo je postavil nje začetnik, ne more ohraniti. Dandanašnjega sveta ne more brzdati v krščanskem strahu knez, odkar je tako rekoč zginil v vstavni državi. Le mojster po Bogu poslan more krotiti duhove, ki se učencu njegovemu ne dajo ukloniti. Vsak upor zoper Božjo veljavo vzročuje gibanje, valovi se vračujejo in pokopljejo dostikrat tistega, kateri jih je bil vzbudil.

Ljudstva potrebujejo časa, da dozore naopačna načela, ktera so jim vcepili. Tako je bilo treba treh stoletij, da so dozorela načela reformacije. Da se ta bliža svojem koncu, no, nad tem nihče ne dvomi. — Prostomišljaki v Evropi, ateisti, ki so v zvezi z njim, poznajo le jedino cerkev, ktero sovražijo, ktero hočejo zatreti. Kar se ji še obeša na vrat ali se je drži za suknjo — mislimo to na krščanske ločine, ki se same imajo za prave kristijane — to zasmejujejo, osmešujejo in zaničujejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. avgusta.

Notranje dežele.

Česka glavna podružnica nacionalne banke, ktero mislijo v Pragi ustanoviti, na Českem in na Ogerskem še vedno po listih predale napolnuje. Povedali smo že, kaj so sklenili v Praški trgovinski zbornici in pa, da so Nemci proti napravi take glavne podružnice glasovali. To se je pa le zgodilo, ker so bili nemški zbornični svetniki podštantani od Veliko-Nemcev. Pri prvi seji strinjali so se Nemci popolnoma s Čehi in še celo veselilo jih je, da bode českim založnicam v bodočnosti več in cenejega kapitala na razpolaganje. Tudi proti točki, da bi se poleg nemškega in madjarskega tudi česki tekst djal na bankovce, Nemci pri prvi seji niso imeli ugovora. Kedar je prišla pa stvar pred glavno sejo, so besedo umaknili. Kar so pri prvi seji odobraval, so pri glavni seji zavrgli, čes, da so tisti sklepi le česki narodnosti na korist, nemški pa ne. Na prvi pogled je razvidno, da tukaj le gola strast vlada in nihče drugi, kajti le-ta edina je zmožna narodno-gospodarsko korist žrtovati slepi sebičnosti, kakoršne je le Nemec v svoji zagrizenosti zmožen. Kar se tiče novih bankovcev, pravi „Wr. Allg. Ztg.“, da se je načrt že napravil za nje. Na eni strani so madjarski na drugi pa nemški in česki. Ne vó se pa še ne, ali se je tisti načrt napravil na vladni ukaz, ali pa ga je kak Čeh iz lastne inicijative zrisal in vladi predložil. Naravnost rečemo, da tega sedaj še ne verjamemo. Da bi se edino le češčini med vsemi slovanskimi narečji edini tolika prednost dajala, je naravnost nevrjetno. Kaj bodo pa Poljaki rekli, kaj Rusini, kaj Slovenci in Hrvatje? Ali vseh teh davek nima ravno tiste veljave, kakor davek Čehov? Če se bode na bankovce res djala zopet slovanščina, kakor je že bila, potem bode že treba nekaj bolj na ravnopravnost gledati in ne jednemu dati vsega, drugemu nič.

korake... bil je ponočni čuvaj — toda še predno je dospel do voglja, se obrne, mene ni videl. — Z nova nategnem vrv — kar se oglasi tik mene pes. — Kakor blisk šine mi v glavo misel — skočim, psa zgrabim za vrat in ga davim... Fena se brani, toda misel na lačne otroke, mi dá moč — in psa zadavam...“

„Kam ste potem šli?“ praša ga sodnik.

„V bajto nazaj. Psa sem spekel, — vsi smo ga jedli.“

„In kaj je bilo dalje?“

„Kaj se je naprej zgodilo? Prvikrat čez nekoliko dni sem zopet nekoliko spal. Zjutraj prišel je k meni župan s ponočnim čuvajem „preiskavat“ ter najdeta pasjo kožo. Oba kričita na-me... Jaz sem molčal in trpel... Potem, ko sem prejel poziv k sodnji, že celó v vas nisem smel... Drugi dan umrla mi je žena...“

„In kaj sedaj delate?“

„Iščem dela v okolici... otroci pa beračijo.“ Sodnik se še jedenkrat z usmiljenim očesom nanj ozre ter dé suhoparno:

„Idite!“

A. S.

Zvesti Tirolci imeli bodo že jutri prekrasno priložnost cesarju Francu Jožefu pokazati neomejeno svojo zvestobo in vdanost. 7. avgusta ponoči pripeljal se bode presvitli vladar v Inomost. Ulice, po kterih se bo presvitli cesar vozil, bodo bengalično razsvitljene. Drugo jutro ob 7. uri imajo vojniki veliko parado, ob 10. uri dopoludne se mu bode pa poklonil mestni odbor. Popoludne obiskal bo presvitli cesar državno obrtno šolo in pa cerkev svetega Nikolaja. Zvečer mu bodo napravili bakljado s petjem, potem bode se pa vžigal umetaljni ogenj. 9. avgusta imajo strelci svojo poljsko mašo, ktere se bo vdeležil tudi cesar. Ob 12. uri defilirali bodo strelci memo cesarskega dvora; ob 4. uri popoludne obiskal bode pa cesar sam strelišče. Ob 8. uri zvečer odšel bode presvitli cesar v Ischl. Slovesa ne bo nobenega, pač bode pa po ulicah, koder se bo cesar peljal na kolo-dvor, nastavljene svirajoče godbe.

Predvčeranjem prinesel nam je telegraf iz Aussee novico o smrti **grofinje Meranske**. Ni, da bi rekel, kdo zná kako imeniten političen dogodek omenjena smrt, pač pa zaradi svoje preteklosti tolikanj zanimiv, da si upamo odpuščenja pri naših čitateljih, če ga tukaj priobčimo. Grofinja Meranska rodila se je leta 1804 v Aussee ondašnjemu poštarju Plochelnu. Krstili so jo za Ano. V svojem trindvajsetem letu spoznala sta se z nadvojvodo Janezom, ki je imel svoja posestva na Štajarskem. Zala in z vsemi krepostmi bogato obdarjena 23letna Ana Plochel je bila nadvojvodi tako všeč, da se je poročil z njo. Ker pa ni bila knjeznežna rodú, pri cesarskem dvoru te poroke niso hotli pripoznati in so vsled tega tudi njemu pristop k dvoru prepovedali. Toda kaj se je presrečni nadvojvoda brigal za cesarske veselice, ker je presrečen živel ob strani ljubljene žene, s ktero sta si neskajljeno ljubezen do smrti ohranila. Ker pa na svetu nič večno ne traja, se je tudi cesarska jeza polegla in čez sedem let l. 1834 povzdignil jo je cesar Franc za baroninjo Brandhof (tako namreč se imenuje grad nadvojvode Janeza na Štajarskem). L. 1839 dobila je sina sedanjega grofa Meranskega in majorja tirolskih deželnih strelcev na konjih. Le-tega je cesar Ferdinand leta 1845 povzdignil za grofa Meranskega; na podlagi tega povišal je leta 1850 sedanji cesar Franc Jožef tudi mater baroninjo Brandhof v grofinjo Meransko. Leta 1859 postala je vdova in je odslej nadalje vse svoje življenje le na dobra dela obračala. Kdor jo je poznal, vsak jo je tudi spoštoval. Lahko se reče, da je v njeni osebi angelj mirú živel na svetu, ki se je sedaj zopet povrnil nazaj v svojo pravo domovino.

Vnanje države.

Pisali smo včeraj, kako da **Nemci** o francoski politiki mislijo in smo navedli nekaj temeljevanj Bismarkovega lista „Nord. Allg. Ztg.“. Kakor je Bismark sam ptič brez primere, tako je tudi njegov list prekanjen, da je kaj! Francoski „Temps“, pravijo, da vse tisto dokazovanje v „Nord. Allg. Ztg.“ o francoskih pripravih za boj nima drugega namena, kakor tega, da se bodo poslanci že sedaj pripravili, to se vé da polagoma, da bodo pozneje rajši dovolili zvikišan vojni budget, kterege letos nemški vojni minister zahtevati misli. Zvišani budget bo potreboval za povikšanje stalne vojske, da se bo bolj gotovo mir ohranil, ali ka-li?! Kedar dva ministra glave skupaj stakneta, in kedar si dva vladarja v roke sežeta, ne čuje se nič drugega, kakor povdarjanje želja po ohranjenju miru. Komaj je pa zopet vsak doma se noč in dan na to misli, kako in za koliko bi se še vojska dala povikšati, kje bi bilo treba novih topov, kako bi se prestrojile puške, da bi v eni minuti po jeden človek lahko več padel. Če je na večnem zatrjevanju želje po ohranjenju miru res kaj resnice, potem vendar ni treba s tako hlastjo stalne armade večno pomnoževati, pač pa bi jo več nego za dve tretjini brez škode lahko znižali, ker nihče vojske, vsak pa le mir hoče imeti. Za mir pač ni treba 10 milijonov bajonetov, da bi ga stražili!

Srbski metropolit, nadškof Teodozij, objavil je svoje potrjenje došlo od Carigradskega patrijarha vsem pravoslavnim škofom po Balkanu. Bilo je ondi več časa govorjenje, ki je nastalo po ruskih listih, da Teodozij ni pravi metropolit srbske narodne cerkve, temveč le nekaj vsiljenec, pravi metropolit da je in ostane pregnani nadškof Mihael. Srbska vlada hotela je taki njej ne ravno prekorištni politiki konec storiti in je pisala v Carigrad na patrijarha, da naj se Teodozij za pravega metropolita prizná in potrdi, kar se je tudi brez ugovora zgodilo. Ko je dotično priznanje iz Carigrada dospel v Beligrad, objavil ga je Teodozij, kakor že rečeno, vsem balkanskim pravoslavnim škofom. Iz Rumunije došel mu je že odgovor od ondašnjega metropolita in od cerkvene sinode; oba mu vošita srečo do povišanja in ga priznavata za pravega metropolita srbske narodne cerkve. To priznanje zbudilo bo zopet veliko nevolje na Ruskem, kjer prejšnji metropolit in nadškof Mihael v samostanu živi in morda čaka vgodnejega vremena na Srbskem, da se bo zopet vsedel na prestol sv. Save, raz kterege so ga po njegovih mislih po krivici pregnali. Prav za prav pregnala ga je pa le njegova neojalna politika.

Angleška zbornica poslancev se že peča s preosnovo postave, ki je na varstvo mladih deklet. Dotično debato vpeljal je minister notranjih zadev sam z opazko, da je to zadeva, ki je celo Angleško

— da bi kupil kruha. Prinese ga... odrežem vsakemu košček. Kako jim je teknil — in brez soli!... Drugi dan povžili so poslednji grizljaj — — jaz nisem vzel nič v usta... rajši sem trpel glad. Toda moja žena... uboga žena moja!... Očevdno je hirala... in nikjer — nikjer pomoči! Otroci postajali so lačni — — jokali — — vlekli so me za roke, spenjali se po meni: „Oče — kruha, lačni smo!“ — Smilili so se mi — pošljem je beračit... Zapodili so je: „Naj oče gre delat... zakaj leni?... Nu, moj Bog, saj so prav imeli.“

Umolkne. Dve solzi, debeli ko grah, zdrkneta mu po licah. Pričujočih polasti se čut usmiljenja.

„Kaj mi je sedaj početi?“ pomislim v duhu... „Deca nočejo hoditi v beračenje... Jaz pa pomagati ne morem — — kaj ko bi tako-le...“, pride mi na misel, „da — učinil bom to... možno, da kdo za-nje poskrbi — — ko mene ne bode več.“ Grem toraj vun, otroci so ležali pri postelji in se mraza tresli... Zunaj bilo je temno, ko v vreči — — snežilo je in deževalo...

Imajoč v roci vrv, pridem do prve pristave... na kostanj privežem vrv in že hočem storiti konec temu siromašnemu življenju... V tem trenutju čujem

prav do srea pretresla. Javno mnenje je silno razdraženo, da čistost družinskega življenja in ženska čast v kraljestvu ni več varna pred lopovi, katerim večinoma plemenitaška kri po žilah teče. Tukaj, pravi minister, se mora postaviti paragraf za paragrafom predelati, poopravititi. Takoj v prvih dveh paragrafih podaljšali so čas, v katerem se zapeljivec oistro kaznuje, ki bi žensko do 21. leta zapeljal k nenravnosti. Po § 4 se tisti, kdor bi otroka pod 13. leti oskrnil, vdeleži hudodelstva, na katero se je kot najvišja kazen postavila dosmrtna ječa. Če bi bil pa razuzdanec sam še pod 16. leti, se je pa določilo, da ga bodo mazali z leskovim oljem. Ta vpeljava se je sklenila z 205 proti 24 glasovi in je iz tega pač razvidno, kako silno da mora biti užaljen narodni ponos med Angleži. Po § 5 zaprli naj bi zapeljivca mladoletnih deklet med 13. in 15. letom na dve leti v ječo. Ta paragraf vzbudil je silno hudo debato, ker je bila velika večina za to, da je 15. leto še prenizka starost. Konečno so se odločili za 16. leto. S tem pa ta zadeva še nikakor ni končana, kajti držé se jo po raznih družih deželah pritlikline, ki bodo sedaj druga za drugo na dan prišle. Marsikdo se bo vrezal pri objavi taistih, da ga bodo zaradi obrekovanja zaprli, kakor se bo to na Belgiškem zgodilo vredniku časnika „National Belge“, ki je kralja obdolžil, da je zapleten v Londonske škandale. Takoj ko se je to po Bruselji zvedelo, dvignilo se je 16 bivših kirasirjev in so šli v redakcijo nad glavnega vrednika, zakaj da kralja obrekuje. Sreča, da ga niso dobili, pač pa so obljubili, da kakor bo o tej zadevi čez kralja Leopolda le še besedico zinil, prišlo jih bo zopet vseh 16 in ga bodo nabili za njegovo nesramnost. „National Belge“ je republikansk časnik in je toraj pač razumljivo, da mu ni sveta kraljeva oseba. Nerazumljivo je pa to, da lista niso konfiscirali. Za taka hudodelstva so konfiskacije pač vmestne, ne pa za malenkostne osebe, od katerih ves svet vé, kako zanikrno je njih življenje. Kjer časti in krščanskega življenja ni, tam se tudi s konfiskacijo taisto ne dá rešiti.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 4. avgusta. Pred kratkimi 14. dnevi bral si častiti čitatelj v „Slovenču“, kateri dan bodo obhajali gospodje novomašniki nove maše. Tu si opazil, da bode posebno naše mesto zadela sreča, da so med temi trije, ki bodo tu darovali prvokrat nekrvavo daritev. Prva nova maša bila je 26. julija, katero je obhajal častiti gospod Avg. Ščinkovec. Cel teden sem čakal, da bode kaka spretnejša roka popisala veliko svečanost, ktera se je vršila v našem mestu zopet enkrat po tolikem času, kar je bila zadnja enaka slovesnost; toda, čakal sem zastonj. Upam, častiti gospod vrednik, da ne bode teorej zavrgli mojega dopisa, kateremu namen je, popisati s to slavnostjo tudi dve drugi, ki ste se vršili pretečen teden med nami v našem kraju.

Prva nova maša bila je, kakor sem omenil 26. julija. Že dan preje, ako si šel mimo cerkve, videl si, kako so pripravljali in delali, da bi s smrekovimi drevesci in drugim zelenjem okinčali prostor pred cerkvijo in pot, kjer se bode pomikal sprevoz. Cerkev, že sama prav lepa, kakor pravi vsak, ki jo vidi, bila je ta dan z najlepšimi paramenti in venci ozaljšana. Raz hiše očeta g. novomašnika vihrala je cesarska in slovenska trobojnica. Ob 8. uri napoveduje zvonjenje in streljanje možnarjev z Malega Grada, da še kratek trenotek in novomašnik bode stopil pred altar; streljalo se je, ker se je večina mestnih gosp. odbornikov pri seji za to izrekla. Ljudstva se je zbralo silno veliko, da je bila cerkev in prostor pred cerkvijo skoraj premajhen za toliko množico. Častitemu gosp. novomašniku pridigoval je prečastiti gosp. prof. Marn. Govor bil je simboličen; razlagal je pomen mašnikove obleke in kake dolžnosti so zvezane z njo, spodbujal je g. novomašnika do spolnovanja tih dolžnost, vrne pa, da skazujejo dolžno čast duhovskemu stanu. Azistenca bila je obilna; razun sosednjih duhovnikov in nekterih bogoslovcev, bil je tudi pričujoč pri maši in pozneje na domu visokočast. g. Emil Follý de Follimonov, kanonik Ozanadske škofije v Temešvaru in kamornik papeža Leona XIII., sedaj gost v tukajšnjih toplicah. Opoldne bil je obed za duhovščino in bližnje sorodnike g. novomašnika v farovži; tu si videl visokočastite gospode duhovnike iz okolice, prečast. g. o. gvardijana, prečast. g. prof. Marna, pozneje, prečast. g. kanonika in monsignora L. Jerana, prečast. g. špirituala J. Flisa, vrednika č. g. J. Jeriča in druge. Napitnice govorili so prečast. gospodje na papeža Leona, cesarja Franca Jožeta, škofa Jakoba, čast. gosp. novomašnika, pridigarja itd. Drugi gostje bili so na domu novomašnikovem; kamor so šli pozneje tudi gg. duhovniki, tu se je pokazala pri-

srčna vzajemnost med posameznimi meščani, kakor tudi med temi in prečast. duhovščino in to je bil najboljši dokaz, kako ljubijo naši dobri meščanje svoje dušne (pastirje) vodnike, Bog daj, da bi se ta vzajemnost le še vkrepila in vtrdila ter obrodila mnogoteren blagodejen sad. Prehitro pa so tekale lepe ure, solnce se je nagnilo zatonu, večer približal, začeli smo se poslavljati od čast. gosp. novomašnika in se podali k nočnemu počitku. Bog Te živi mnoga leta, častitljiv g. novomašnik in daj vspeh Tvojemu delovanju!

Drugi dan, 27. julija, bila je druga nova maša uda tukajšnjega samostana očetov Frančiškanov, čast. g. o. Teodozija Skuhale, od Svete Nedelje na Štajarskem. Ker je gospod bolehen, ni mogel imeti slovesne maše s petjem. Ljudstva, da si je bil delavni dan, bilo je veliko pričujočega in ko je odhajalo iz cerkve, slišal sem (med potoma) pogoste zdihljeje, da bi Bog dodelil čast. g. novomašniku zdravje, ker je vnet in goreč sin sv. Frančiška, pobožen duhoven in obdarovan z drugimi čednostimi, da more biti le v čast svojim redovnim bratom. Bog ga nam ohrani mnogo let!

Tretja slovesnost, ali tretjo novo mašo obhajal je 2. avgusta tudi ud tukajšnjega samostana iz reda sv. Frančiška, čast. g. Henrik Hirš iz Vinice. Ta dan bila je „Poreijunkula“, zatoraj je od vseh strani veliko pobožnega ljudstva skupaj prišlo. Slovesna sv. maša pričela se je ob 9. uri. Pred častito duhovščino videl si očeta in druge sorodnike novomašnikove in več meščanov, kateri so tudi dobrotniki prečast. o. frančiškanov. Med mašo bila je pridiga; govoril je častiti g. novomašnik Avg. Ščinkovec, ki je imel pretečeno nedeljo novo mašo. Ker je bila „Poreijunkula“, toraj popolnoma odpustki in glavni shod v samostanu, imel je gosp. govornik tim dvema svečanostima prav primeren govor o daritvi sv. maše, kaj je sv. maša, kaj zadobimo z njo, itd., s posebnim ozirom na g. novomašnika, ktereja je Bog izvolil, da naj mu odpravlja to nekrvavo daritev. Gospod govornik, ki je sicer še-le pred enim tednom mašnik postal, zadostil je prav dobro svoji nalogi. Po pridigi pobirali so se mili darovi za popravljanje zvonika. Ko je bila končana slavnost, podali smo se v samostan; č. g. novomašnika je pozdravilo veliko č. gg. duhovnikov, tujih in domačih; posebno iznenadil nas je pa glas, da je tu tudi preč. gospod dr. A. Jeglič, kanonik iz Sarajeva, kateri je obiskal s svojim bratom prečast. g. prof. Marna; pozdravil je tudi on g. novomašnika in se pogovarjal veliko z njim in drugimi gospodi. Pri obedu je bilo več napitnic; omeniti hočem le nekterih, kakor, na tri gosp. novomašnike, na red in redovne brate sv. Frančiška, na prospeh Bosne, na prečast. g. o. gvardijana in na častite gospode došle meščane. Ob 4. uri podali smo se v cerkev k popoldanski službi božji in s slovesnimi, petimi litanijami zaključile so se slovesnosti, ki so se vršile v tem tednu v našem mestu.

Vam, častiti gospodje novomašniki, pa kličem še enkrat v imenu vseh prijateljev „Ad multos annos“!

—m—

Iz Trbovelj, 3. avgusta. Lepa, nenavadna svečanost se je vršila v Trbovljah 31. julija, na predvečer štiridesetletnice našega obče spoštovanega in priljubljenega duhovnega svetovaleca in župnika, velečastitega g. Matija Stagoja, kateri je bil l. 1845 v mašnika posvečen, in toraj že 40 let nosi težko breme duhovnega stanu. Farani in rudarski uradniki so se zbrali, da skažejo svojemu dušnemu pastirju svojo vdanost, ljubezen in čast. Pri raznih dogodkih je bilo Trbovlje že z lučicami razsvetljeno, pa tako lepe razsvetljave kakor na omenjeni predvečer, še Trbovlje ni videlo. Ravno tako je bila bakljada velikanska, pred katero je koračila rudarska godba igraje lepe koračnice. Prišedši pred stanovanje velečast. gosp. jubilarja, se podá deputacija k njemu, na ktere čelu je bil gosp. ravnatelj Trboveljskega rudarstva, kateri je z lepimi v srce segajočimi besedami v imenu cele fare jubilarju čestital. Gosp. jubilarj je bil globoko ginjen, ter se je z zelo pomenljivimi besedami za njemu skazano čast zahvalil, ter dostavil, da ga sosebo to veseli, ker je tako lepo porazumljenje med raznimi stanovi v njegovi fari, ter želi, da bi tudi zanjeprej tako ostalo. Svečanost se je končala z zabavo v gostilni gosp. Plavšaka, kjer se je še pozno na večer gosp. jubilarju napivalo. Bog ga ohrani še mnoga leta!

Svet pa naj zvé, kako Trbovljčani svoje duhovnike časté, in kako lepa zastopnost je v Trbovljah med raznimi stanovi. V Trbovljah še ni prostora za

ščuvanje, nemir in prepir, in gotovo je tako za nas najboljše.

X.

Iz Mariborske okolice, 4. avgusta. (Same jeremijade.) Težko smo že čakali ljubega dežja, ki bi nam žejno zemljo napojil in že skoro na pol velo bilje poživil, a dobili smo na Poreijunkulo zvečer — točo, ki je severo-vzhodni del naše okolice od Svičine čez Št. Ilj in Pesnico hudo zadela in še dalje proti Ptujem med dežjem kapala, vendar to ni tolike škode naredila. Posestniki vinogradov, ki so po toči zadeti, bodo toraj letos spet slabo trgatev imeli, dasiravno sicer vinogradi precej lepo kažejo.

Jako potrebnega dežja smo te dni sicer nekoliko dobili, vendar za rastlinstva ga ni bilo dovolj, in če ne pride obilniši dež, bode v par dnevih spet takšna suša, kakoršna je bila do zdaj. Te vremenske nezgode so vzrok, da se med kmetskim ljudstvom sliši veliko tugovanje, kajti od kod naj vzame kmet potrebni denar za visoke davke in še višje doklade in za navadne domače potrebe, če mu na polju in v vinogradih uime vzamejo ves pridelek?

Zraven te nadloge pa še tukajšno prebivalstvo tlačijo druge, o katerih se čisto pritožujejo. Ena takih nadlog je veliko število postopačev in potepuhov, ki nečejo delati, pa bi vendar radi dobro živeli, toraj od hiše do hiše kljuko pritiskujejo in zlasti ob veliki cesti kmetske ljudi nadlegujejo. Nadjamo se, da bode zdaj, ko je v veljavo stopila od državnega zbora sklenjena postava zoper potepuhe, gosposka proti tem ljudem ostreje postopala ter ostro na to gledala, da brez dela ne bo smel nihče postopati in ljudi nadlegovati. Kdor hoče delati, bode gotovo doma dela dovolj našel, kdor bi pa rajši potoval in pohajkoval, kakor delal, pa naj na svoje stroške potuje.

Spet druga taka nadloga, o kateri se čisto slišijo pritožbe med kmetskim ljudstvom, so preobilne krčme. Občine, ki še nimajo do 50 hiš, imajo po dve krčmi, in ob večjih cestah še po več. Lenuhi, ki bi radi od žuljev drugih ljudi živeli, odprejo krčmo ter z vsemi mogočnimi sredstvi vabijo goste v svojo krčmo. Ob nedeljah in praznikih si priskrbijo kakšnega godca s harmoniko, ki celi dan v krčmi svoje mehe tlači ter odraščeno mladino zapečuje, da krščanski nauk zamuja, v slabe tovaršije zahaja, se hudih bolezni nalezne ali pa vsaj delu odvaja. Tu bi pač moralo redarstvo na to gledati, da bi se take krčme vse o pravem času zaprle.

Ko bi se vsej zadnji dve nalogi odpravili, bilo bi v marsičem bolje za našega kmeta, in morebiti ga tedaj tudi Bog ne bi tolikokrat moral s svojo šibo tepsti.

Iz Teharij pri Celji, 5. avgusta. (Zlata maša.) Včeraj, 4. avgusta, je obhajal preč. gosp. župnik Teharski, Tomaž Jeretin, svojo zlato mašo. Mnogo prijateljev g. jubilarja od blizo in daleč se je zbralo ta dan v njegovem gostoljubnem farovžu, da mu izrazi svoja najboljša vošila; farna cerkev pa je bila polna vernikov, ki so prišli zahvalit se večnemu Bogu, ki jim je po svojem namestniku skozi 16 let delil obilo dobrot. Po slovesnem vrodu v cerkev so stopili na leco mnogoletni prijatelj jubilarjev, preč. g. stolni dekan Mariborski, Ignacij Orožen, ter dokazovali v prijetni besedi, kako se naj gospod jubilar na današnji dan zahvaljuje Bogu za vse milosti, ktere je prejemal skozi toliko let od Vsegamogočnega! „Kako srečen je duhovnik, ki se v tesni zavezi s sv. katoliško cerkvijo bojuje vedno zoper sovražnike božje! Kako hvaležno mu je verno ljudstvo! S kakšno častjo n. pr. hvali in slavi spomin naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda še zdaj, ko je preteklo že tisoč let po njuni blaženi smrti! Toda gorje duhovniku, kateri se dá vjeti v mreže nasprotnikov sv. cerkve! Kakošno pohujšanje za celo faro, kjer tak mašnik pastiruje! Gosp. jubilar je očitno svoje dolžnosti zvesto spolnoval, zato so ga premil. gosp. knezo-škof pred kratkim odlikovali s tem, da so ga imenovali za svojega duhovnega svetovaleca in so pred par dnevi tudi svojega rojaka in sošolca sami obiskali.“ (Naš prevzvišeni knezo-škof dovršili so namreč že letos pred 50 leti četrto leto bogoslovja; ker so pa takrat še le 20 leti šteli, poslani so bili na višje izobraževališče na Dunaj; zato so tudi še le l. 1838 prvo sv. mašo služili, ko so bili že dostojanstvo doktorja sv. pisma dosegli.)

Pri sv. maši, katero je g. jubilar pel s krepkim glasom, mu je streglo 24 mašnikov. Na koro so peli pod vodstvom č. g. Karola Tribnika prav dobro

vbrani peveci za tisočletnico sv. Cirila in Metoda l. 1863 po r. stricu Gregorju Tribeniku zloženo mašo.

Po opravljeni cerkveni slovesnosti so se zbrali častilci gosp. jubilarja v njegovem farovžu ter zabavali se celo popoldne v preveseli družbi. Da so se vrstile napitnice druga za drugo, mi ni treba dostavljati. Omeniti pa moram, da je g. jubilar sam posebno zahvalo izrekel dobrotljivemu Bogu za to izredno milost, da je bil vseh 50 let svojega duhovskega pastirovanja vedno tako zdrav in čvrst, da ni bil nikdar nobeno nedeljo ali praznik zadržan, da bi ne bil mogel opravljati božje službe! Pri slovesnosti je bil navzoč tudi v. č. g. Fettinger, nekdanji ravnatelj Celjske gimnazije, ki bode svojo petdesetletnico obhajal prihodnjo nedeljo v Admontskem štiftu. Ta gospod je namreč redovnik benediktinec. Nadalje so se vdeleževali svečanosti preč. g. kanonik Franc Ogradi, dvorni svetovalec baron Jordec; vrednik „Correspondenzblatt-a f. d. kath. Clerus“, č. g. Egger, č. gg. dekana Gajšek in Mikuš itd. Svoje vrstice pa sklenem s častitko, ktero je poklonilo preč. g. jubilarju, kakor svojemu vstanovniku „Katol. podporno društvo“ v Celji:

Naj večni Bog Vam dodeli,
Kar srce blazega želi;
Naj z milostjo, s srečo, slavo,
Obliva zlato-laso glavo!

Domače novice.

(Mestna seja.) (Dalje.) Mestni odbornik gosp. Zupan sporoča v imenu šolskega odseka, kje da se bo nova peterorazredna mestna šola zidala. Sporočevalec priporoča za to najboljše mesto na trgu cesarja Jožefa.

Župan pripomni, da je nedavno gospa Strzelba svojo parcelo nasproti novega učiteljskega za zidanje nove šole ponudila. Veljala bi 12.000 gold.

Mestni odbornik g. Potočnik izjavi se za zidanje na trgu cesarja Jožefa, kjer bi imela mestna občina zastojni stavbeni prostor; povsod drugod veljal bi jo dotični prostor svojih 12, 18 do 40 tisoč gold. Če bi se šola ondi postavila, bi se s tem ob enem trg cesarja Jožefa le polepšal, in bi se grde peričniške lope odpravile ter bi tudi zginila ledenica ondi. Prostora bi trg nič manj ne imel, vsaj dosti manj ne, kajti najmanj 15 metrov dala bi šola od vodnjaka.

Mestni odbornik g. Valentinčič je odločno proti zidanju šole na trgu cesarja Jožefa. Če se ta trg zazida, kje naj se pa vzame prostor za pripeklane drva na prodaj, za perice, za tržne lope v mestu, ki ima svojih 27.000 prebivalcev. Prostor leži prav pod gradom, je mokrotin, toraj za šolo že sam po sebi neugoden; vrh tega je pa ondi tudi prevelik vris z mnogice voz, ki prehajajo iz dolenske ceste na železnico. Valentinčiču se zdi najumestnejši prostor za zidanje šole v Kravji dolini.

(Konec prih.)

(Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“) prav krepko napreduje, kajti razposlala je že poverjeniških knjižic za 50.000 udov. Posebno pohvalno nam je omenjati mesta Kranja, v katerem se plačuje blizu 3000 mesečnih krajcarskih doneskov. Trdno smo prepričani, da dobimo v kratkem tudi iz drugih slovenskih mest in trgov enako veselih vesti, ter da ne bode hotelo zaostati nobeno slovensko mesto ali trg v spolnovanju svojih narodnih dolžnosti. V novič pa pozivljamo vse zavedne narodnjake, da nas podpirajo s tem, da se mnogobrojno oglašé poverjeniki podružnice. Nikar naj se nikdo ne zanaša na družega ter naj se le brzo oglasi, kajti več ko je poverjenikov, toliko lepše bode uspeh, toliko hitreje bode dosežen naš lepi namen. V spodbudo naj nam bodejo Slovenci, živeči v tujini, koji so se oglasili na prvi oklic kot poverjeniki za Dunaj, Reko, Lienc na Tirolskem, Ljubno itd. ter v posnemanje naj nam bodejo slovenski delavci v Seegraben-u na Zgornjem Štirkem, ki plačujejo nad 100 mesečnih doneskov, koje si pritrčajo od težko zaslužene dnine. Toraj na delo rojaki! Oglašajte se takoj za poverjenike in zahtevajte poverjeniških knjižic z enkrajcarskimi ali pa desetkrajcarskimi markami pod naslovom: Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ (Dr. Jos. Starč) v Ljubljani.

(Veliko uslugo) storil nam bo „Slov. Narod“, ako on svojo šolsko modrost na našo predvčerajšno notico tikajočo se premeščenja gosp. Hribarja v Sarajevo, za-se ohrani, kedaj da je umestno staviti „relata refero“ in kedaj da ne! Da je bilo takaj

popolnoma umestno, vé vsak, kdor je drugo šolo dovršil, zato ni treba ne pravoslovja, ne filozofije. Sicer so pa take opombe jako slabo spričevalo kolegijalnosti, ktere pri „Slov. Narodu“ sploh nismo navajeni. Govorica o premeščenju gosp. Hribarja ni danes in ne včeraj nastala, temveč so ljudje po Ljubljani o tem že pred štirimi tedni govorili in to v odlično narodnih krogih. Sicer pa mislimo, da ga s tem nismo ne razžalili in mu ne škodovali. O kakovešči novice same bomo pa še pozneje lahko besedo spregovorili.

(Nov tlak) iz chamota pričel se je vkladati pred Kirbischevo hišo v „Zvezdi“. Dobiva se na Českem v Toplicah in je jako trden in lep. Za sedaj položil se bode po hodniku pred Kirbischovo hišo, po glediščnih ulicah in pred frančiškansko cerkvijo.

(Čveterčike) porodila je neka zakonska iz Vrema. Omožena je še le leto dni. Vsi štiji so bili fantiči in so pomrli zaradi slabosti.

(Potres.) Iz Šempetra pri Novem mestu se nam poroča: Danes zjutraj 5 minut pred tremi četrti na štiri čutili smo tukaj precej močan potres, ki se je parkrat ponavljal. Kmalo potem, okoli štirih nastal je silen hud piš in vihar, s katerim je dež šel, kakor bi iz škafa lil, vmes pa je padala tudi toča. Ob enem je tudi grmelo in bliskalo se.

(Peti dan avgusta) je bil za nektore duhovnike naše škofije jako pomenljiv. V Radovljici zbrali so se oni gospodje, ki so bili posvečeni leta 1845, da se zahvalijo Bogu za skazano milost štiridesetletnice. V Preski pokopavali so pa g. župnika Luka Aleša, pri čegar pogrebu se je tudi 34 duhovnih bratov sešlo. Pokopaval ga je kanonik stolni župnik g. Urbas. Več o obojem jutri.

(Vinarsko društvo) napravilo se je v Štanjelu na Krasu. Namen mu je dobra in nepokvarjena kraška vina pridelovati in v denar spravljati. V ta namen ima društvo dve veliki kleti, jedno v Štanjelu za bela vina, drugo v Tomaju za črnino. Kolikor več udov bo društvu pristopilo, teliko prej se mu bode namen dobrih vin pridelati vresničil. Ako se ne motimo mora društvo še le ngrada zasadi in obe kleti pozidati toraj prav iz dna začeti. Pristop velja 50 kr., delež pa 5 goldinarjev. Društvo je osnovano na omejenem poročstvu in je kot tako vključeno pri Tržaški trgovinski sodniji. Kdor hoče pristopiti za uda k pridelovanju nepopačenih Kraških vin, oglasi naj se pri J. A. Fabianiji pismeno.

Razne reči.

— Slavnostni sprejem novega nadškofa, grofa Schönborna v Pragi bode neki silno velikanski in veličasten. Gledé priprav posvetujejo se člani mestnega odbora, stolnega kapiteljna in vojnega kora Praškega, toraj trije glavni faktorji prebivalstva.

— Sporočila iz Španske dežele so Bogu bodi potoženo, od dne do dne bolj žalostna! Dan za dnevom, teden za tednom množi se število žrtev, ki jih pobira ta grozna morilka. To pa ni še zadosti! Tudi razširja se kolera grozno hitro in vstrajno na vse vetrove. Tri okrožja ob francoski meji okužena so že popolnoma in Francozom se hlači tresejo, da bo zdaj in zdaj kolera preskočila mejo in tudi po Francoskem daviti jela, kar ji bo pod roke prišlo. Sicer pa letošnja Španska kolera ni tako grozovitna, kakor je bila v prejšnjih časih, ki se je tudi begunom na pete obesila in jih je v ptuji deželi morila. Še lansko leto se je večkrat primerilo, da je ta ali oni iz Marseille pobegnivši čez nekaj dni v čisto zdravem kraju za kolero umrl, ktero je s saboj prinesel. Letos jih je iz Španskega tudi mnogo na Francosko in v Švico pribežalo, umrl pa izmed tistih še nobeden ni. Grozne so že sedaj posledice kolere na Španskem in ob enem silno občutljive. Rekli smo že nedavno da mrliči po mnogih krajih kar nepokopani leže. To je ena. Druga je pa ta, da je kar h krati vsled kužne bolezni vsa trgovina in ž njo vred carinski dohodki na nič prišli. Državni dohodki so vsled kolere sploh tako slabi, da je moral finančni minister za tekoče potrebe iz državne blagajnice na posodo vzeti, namesto da bi bil on tje kaj denar vložil.

Telegrami.

Kranj, 6. avgusta. Knez Windischgrätz izvoljen jednoglasno. Oddanih 75 glasov.

Kamnik, 6. avg. Knez Ernest Windischgrätz enoglasno izvoljen.

Radolica, 6. avg. Windischgrätz 38, dr. Bleiweis 2 glasa.

Gostinske kopeli, 6. avgusta. Gostinec dovršuje priprave za sprejem Veličanstev in je v praznični obleki še enkrat tako lep, kakor sicer. Povsod si prizadevajo, kako bi se od najlepše strani pokazali. Med Hofgasteinom in Wildbadgasteinom napravljeni so štirje slavoloki. Notranji slavolok odičen je s črno-rumeno krono. Povsod vihrajo črno-rumene, modro-bele, rudeče-bele zastave. Na gradu vihra tudi črno-bela (Pruska zastava, zaradi cesarja Viljema. Vr.), zastava. Hoteli so jako krasno ozaljšani.

Dunaj, 5. avgusta. Shod avstrijskega in ruskega cesarja bo v drugi polovici meseca avgusta. Vdeležile se ga bode tudi cesarica Elizabeta in carica Marija Feodorovna in prej ko ne tudi cesarjevič Rudolf. Navzočnost obojih ministrov zunanjih zadev razume se sama ob sebi. Sešli se bodo, kakor se sedaj sodi v Kromerizi.

Zagreb, 5. avgusta. Ban je zaukazal, da naj se kameralni akti prepeljejo v Budapešt.

Madrid, 5. avgusta. Včeraj je na Španskem zbolelo 4379 ljudi za kolero, pomrlo pa 1621. Iz marsikterih pokrajin sporočila še niti došla niso.

Umrli so:

1. avgusta. Avgust Merkel, komi 21 let, Stari trg št. 4, vsled spridenje črev. — Marija Svetlin, delavka, 17 let, Poljanska cesta št. 58, jetija. — Katra Stengar, delavka, 25 let, Poljanska cesta, št. 58, jetika.

V bolnišnici:

29. julija. Rudolf Trtnik, delavčev sin, 3 mes., driska. 3. avgusta. Janez Levstek, gostac, 48 let, Oedema polmonum.

Tujci.

4. avgusta.

Pri Matiču: Viktor Kuso in M. pl. Trautvetter, c. kr. nadporočnika, z Dunaja. — Obitsch, Spira in Singer, trgovci, z Dunaja. — Dr. Jul. pl. Csillag, odvetnik, iz Budapešte. — H. Heusser, c. k. inženir, s soprogo, iz Pulja. — M. Popetnik, zasebnik, iz Škofje Loke.

Pri Stonu: Oskar Treumann, trg. pot., iz Bamberga. — M. Wolf, trgovec, z Dunaja. — Kandida Giberti, zasebnica, iz Trsta. — Rud. Machoritsch, c. k. ravnatelj kaznilnice, iz Kopra. — Celestina Puchler, učiteljica godbe, iz Kaposvára. — Marija pl. Reisner, zasebnica, iz Zagreba.

Pri Južnem kolodvoru: David Wahl, krošnjar, z Dunaja. — Grof Draškovič, zasebnik, iz Gradea. — Alojzija pl. Vukassovich, polk. vdova, iz Gradea. — J. F. Zupan, zasebnik, iz Logatec.

Pri Avstrijskem caru: Albert Resch, uradnik, iz Solnograda. — M. Winter, zasebnik, iz Gmundena. — Aleks. Keller, železn. uradnik, iz Beljaka. — Frane Berudt, pasár, iz Gablonza. — Janez Mralo, župnik, iz Pazina.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

6. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 60 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 35 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 50 „
Akije avstr.-ogorske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 50 „
London	125 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 93 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 91 „
Nemške marke	61 „ 45 „

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 7 gl. 08 kr., — domača 6 gl. 94 kr. — Rž 5 gl. 60 kr. — Ječmen 4 gl. 30 kr. — Ajda 4 gl. 96 kr. — Proso 5 gl. 78 kr. — Turšica 5 gl. 60 kr. — Oves 3 gl. 14 kr.

Št. 4729.

Naznanilo.

Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov ostane deželna blagajnica kranjska

12., 13. in 14. avgusta t. l.

za strankini promet zaprta.

Od deželnega odbora vojvodine Kranjske v Ljubljani dné 3. avgusta 1885.

Služba cerkveniška in orgljarska na Homcu

je izpraznjena in se zamore takoj nastopiti. Prihodkov v denarji in biri okoli 200 gl. Prosilec naj se izkaže s spričevali zmožnosti in npravnosti cerkvenemu predstojništvu v osmih dneh. Rokodeleci imajo prednost.

Cerkveno predstojništvo na Homcu.

(2)

Ant. Lušin, župnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.